

Оскар Уайлд
Звездното дете

Преди много години двама бедни дървари се връщаха в къщи през голяма борова гора. Беше зима и тая нощ цареше лют студ. Дебел сняг покриваше земята и клоните на дърветата; мразът току прекръшваше малки вейчици от двете страни на дърварите, а когато дойдоха до планинския поток, той висеше неподвижен във въздуха, защото Леденият цар го беше целунал.

Беше толкова студено, че дори животните и птиците не знаеха какво да мислят.

– Уф! – изръмжа вълкът и закуцука през хрусталака с опашка, подвита между краката. – Това време е ужасно. Защо правителството не вземе мерки?

– Сип-сип, сип-сип! – цвърчаха зелените сипки. – Старата земя е умряла и сега са ѝ сложили белия саван.

– Земята ще се жени и това е венчалната ѝ рокля – шепнеха си гургулиците. Розовите им крачета бяха съвсем премръзнали, но те се смятаха за длъжни да гледат на положението романтично.

– Глупости! – изръмжа вълкът. – Казвам ви, че всичко това е по вина на правителството и ако не вярвате, ще ви изям. – Вълкът имаше крайно практичен ум и винаги можеше да изтъкне основателен довод.

– Колкото пък до мене – каза кълвачът, който беше по рождение философ, – можете, ако щете, да ми развиете и цяла атомна теория за обяснение. Ако едно нещо е еди-как си, то е еди-как си. А сега е ужасно студено.

Ужасно студено беше наистина. Малките катерички, които живееха вътре във високата ела, непрекъснато се търкаха с муцунките, за да се стоплят, а зайците се свиваха на кълбо в дупките си и не смееха дори да погледнат навън. Единствените, които сякаш се радваха на студа, бяха големите качулати бухали. Перата им бяха съвсем вкочанени, но те нямаха нищо против това, въртяха кръглите си жълти очи и си подвикваха през гората: „Бу-ху! Бу-ху! Бу-ху! Какво чудесно време!“

Двамата дървари вървяха все напред, духаха силно на пръстите си и тупаха с огромните си подковани ботуши по замръзалия сняг. Веднъж затънаха в дълбока пряспа и излязоха бели като мелничари, когато камъните мелят брашно; веднъж се подхлъзнаха върху коравия гладък лед, където беше замръзнала водата на мочурите, съчките от вързоците им се разпиляха и трябваше да ги събират и връзват отново; а веднъж им се стори, че са загубили пътя, и голям ужас ги обзе, защото знаеха, че снегът е жесток към тия, които заспят в прегръдките му. Но те повериха съдбата си на добрия свети Мартин, който бди над всички

пътници, върнаха се по собствените си стъпки, продължиха предпазливо нататък, най-после стигнаха края на гората и видяха далече в долината под тях светлините на тяхното село.

Те така се зарадваха на избавлението си, че се засмяха на глас и им се стори, че земята е цвete от сребро, а месецът – цвete от злато.

Но след като се посмяха, пак се натъжиха, понеже си спомниха, че са бедни, и единият каза на другия:

– Смеем се, а знаем, че животът е за богатите, а не за такива като нас! По-добре да бяхме умрели от студ в гората или някой звяр да ни беше нападнал и убил.

– Вярно – отговори неговият другар, – някои имат много, а други малко. Несправедливостта е разпокъсала света и нищо не е разделено по равно освен скръбта.

Но както се оплакваша един пред друг от немотията си, случи се нещо странно. От небето падна много ярка и красива звезда. Тя се плъзна по небесния свод, отмина другите звезди по пътя си и както я наблюдаваша в почуда, стори им се, че потъна отвъд върбалака, който се издигаше съвсем близо до малка кошара на един хвърлей място от тях.

– Хей, който я намери, ще има гърне злато! – извикаха те и се втурнаха да тичат, толкова голяма бе жаждата им за злато.

Но единият от тях тичаше по-бързо от другаря си, изпревари го, промъкна се през върбалака, излезе от другата страна и – , какво да види! – на белия сняг наистина лежеше нещо златно. Тогава той забърза към него, наведе се и го хвана, а то беше наметка от златоткан плат, чудновато изпъстрена със звезди и надиплена на много гънки. И той извика на другаря си, че е намерил съкровището, паднало от небето, а когато другарят го стигна, двамата седнаха на снега и разгърнаха диплите на наметката, за да си поделят жълтиците. Уви, в нея нямаше нито злато, нито сребро, нямаше никакво съкровище, а само едно заспало детенце. И единият каза на другия:

– Това слага горчив край на надеждата ни: нямаме късмет. Каква полза може да има човек от едно дете? Хайде да го оставим тука и да си вървим из пътя, понеже сме бедни хора, имаме си свои деца и не можем да делим техния хляб с чужди.

Но другарят му възрази:

– Не, много лошо ще постъпим, ако оставим детето да загине тука на снега. Макар да не съм по-богат от тебе и трябва да храня много гърла, а храната е съвсем малко, все пак ще го занеса в къщи и жена ми ще се погрижи за него.

Той вдигна нежно детето, загърна го с наметката, за да го запази от суровия студ, и заслиза по нанадолниците към селото, а неговият другар се чудеше на глупостта и мекосърдечието му.

А когато стигнаха в селото, неговият другар му каза:

– Ти взе детето, тогава дай на мен наметката, защото е правилно да делим.

Но той му отговори:

– Не, наметката не е нито моя, нито твоя, а е само на детето.

И му пожела добър път и отиде у дома си и почука.

Жена му отвори вратата и видя, че мъжът ѝ се е върнал читав, прегърна го и го целуна и свали връзката съчки от гърба му, и помете снега от ботушите му, и го покани да влезе.

Но той ѝ рече:

– Намерих нещо в гората и ти го донесох да се погрижиш за него. – И не се мръдна от прага.

– Какво е то? – възкликна жената. – Покажи ми го, защото къщата ни е празна и имаме нужда от много неща.

А той отгърна наметката и показа спящото дете.

– Боже мой, мъжо! – промърмори тя. – Не ни ли стигат собствените деца, та трябваше да ми донесеш дете, подхвърлено от феите, да го сложим до огнището си? И кой знае дали няма да ни докара лош късмет? Ами как ще го гледаме? – И му се ядоса.

– Недей, това е звездно дете – отговори ѝ мъжът и разказа по какъв чуден начин го беше намерил.

Но тя не искаше да се помири, а го подиграваше, говореше му сърдито и викаше:

– Хлябът не стига за нашите деца, как ще храним чуждото? Има ли някой да се грижи за нас? И кой ни дава храна?

– Мълчи, Бог се грижи дори за врабчетата и ги храни – отговори той.

– Не умират ли врабчетата от глад през зимата? – попита жената. – И не е ли зима сега?

А мъжът нищо не ѝ отговори, но не се мръдна от прага.

И остър вятър от гората нахлу през отворената врата и я накара да потрепери; тя потръпна и му рече:

– Няма ли да затвориш вратата? Остър вятър нахлува в къщата и ми е студено.

– Нима в къща, където има кораво сърце, не нахлува винаги остър вятър? – попита той.

И жената нищо не му отговори, а само се примъкна по-близо до огъня. След малко се обърна и го погледна, и очите ѝ бяха пълни със сълзи. И той влезе бързо и сложи детето в прегръдките ѝ, а тя го целуна и го сложи в креватчето, където лежеше най-малкото от собствените ѝ деца. На другия ден дърварят взе чудноватата златна наметка и я сложи в голям сандък, а жена му взе кехлибарената огърлица, която беше на врата на детето, и също я сложи в сандъка.

Така звездното дете растеше с децата на дърваря и седеше на една трапеза с тях, и беше техен другар по игра. И всяка година ставаше похубаво наглед, така че всички, които живееха в селото, не можеха да се начудят, защото те бяха мургави и чернокоси, а то беше бяло и нежно като резба от слонова кост и къдриците му напомняха кръгчетата на жълтия нарцис. Устните му също приличаха на листенца от червено цвете, очите бяха като теменужки край бистра река, а снагата – като нарцис от поляна, където не стъпва косач.

Но тая хубост му влияеше зле. Защото стана горделиво и жестоко, и себелюбиво. То презираше децата на дърваря и другите деца от селото и казваше, че били от долно потекло, а то било благородно, понеже произлизало от звезда, и се обявяваше за техен господар, а тях наричаше свои слуги. Нямаше милост към бедните, към слепите, сакатите и недъгавите и ги замерваше с камъни, и пъдеше на пътя, и ги пращаше да просят хляб другаде, тъй че за втори път само изгнаници идваха в това село да просят милостиня. Наистина то беше влюбено в красотата и се присмиваше на хилавите и грозните и ги подиграваше; а себе си обичаше и през лятото, когато ветровете стихваха, лягаше до кладенеца в градината на свещеника и се любуваше на красивото си лице долу във водата и се смееше от удоволствието, което му доставяше собствената хубост.

Често дърварят и жена му го мъмреха и казваха:

– Ние не се отнесохме с тебе, както ти се отнасяш с изоставените и безпомощните. Защо си тъй жесток към всички, които имат нужда от съжаление?

Често старият свещеник изпращаше да го повикат, мъчеше се да го научи да обича живите твари и му казваше:

– Мухата е твоя сестра. Не ѝ причинявай зло. Дивите птици, които летят из горите, се радват на свобода. Не им слагай примки за свое удоволствие. Бог е създал слепока и къртицата ѝ всеки от тях си има свое място. Кой си ти, та да причиняваш болка в божия свят? Дори добичетата по полето възхваляват творението.

Но звездното дете не обръщаше внимание на думите им, а се

мръщеше и ги подмяташе, и се връщаше при другарчетата си, за да ги води. А другарчетата го слушаха, защото беше хубаво и бързоного и знаеше да танцува, да свири и да пее. Където и да ги поведеше звездното дете, тръгваха подире му; каквото да им кажеше звездното дете, подчиняваха се. И когато то пробождаше с остра тръстика слепите очи на къртицата, те се смееха, и когато замерваше с камъни прокажения, също се смееха. Във всичко им заповядваше и те станаха коравосърдечни като него.

Един ден през селото мина просякиня. Дрехите ѝ бяха окъсани и парцаливи, а краката разкървани от неравния път, по който беше вървяла; личеше, че е зле. И понеже беше уморена, седна под един кестен да си почине.

Но звездното дете я видя и каза на другарчетата си:

– Вижте! Една мръсна просякиня е седнала под онова хубаво зелено дърво. Елате да я изпдим оттам, защото е грозна и отвратителна.

Тогава се приближи и взе да хвърля камъни по нея и да я подиграва, а тя го гледаше с ужас в очите и не отместваше погледа си от него. Дърварят, който сечеше дървета наблизко в гората, видя какво вършеше звездното дете, притече се и го укури, и рече:

– Ти наистина имаш кораво сърце и не познаваш милост, защото какво зло ти е сторила тая нещастница, та да се държиш така с нея?

А звездното дете се изчерви от яд, тупна с крак и каза:

– Кой си ти, че да ме питаш какво правя? Не съм ти син, та да правя каквото ми кажеш.

– Вярно е – отговори дърварят, – но нали аз те съжалих, когато те намерих в гората.

При тия думи просякинята високо извика и загуби свят. Дърварят я занесе в къщата си и жена му се погрижи за нея, а когато дойде на себе си, те ѝ сложиха да яде и да пие и я помолиха да се успокои.

Но тя не пожела нито да яде, нито да пие и попита дърваря:

– Нали ти каза, че детето било намерено в гората? Не е ли станало това десет години преди днешния ден?

А дърварят отговори:

– Да, аз наистина го намерих в гората и оттогава има десет години.

– А какви белези намери по него? – извика тя. – Не носеше ли кехлибарена огърлица на врата си? Не беше ли увито с наметка от златоткан плат, извезан със звезди?

– Всичко беше, както го казваш – отговори дърварят.

И извади наметката и кехлибарената огърлица от сандъка, където

бяха сложени, и ги показа.

А щом ги видя, тя заплака от радост и рече:

– Той е малкият ми син, когото загубих в гората. Моля ти се, изпрати да го повикат по-бързо, защото съм обиколила целия свят да го търся.

Тогава дърварят и жена му излязоха, извикаха звездното дете и му казаха:

– Влез в къщи и там ще намериш майка си, която те чака.

То се втурна вътре, учудено и зарадвано. Но видя кой го чака, изсмя се с презрение и рече:

– Че къде е майка ми? Тук виждам само тая отвратителна просякиня.

А жената му отговори:

– Аз съм майка ти.

– Ти си луда, да говориш такива неща! – извика ядно звездното дете. – Не съм твой син, понеже си просякиня, и грозна, и облечена в дрипи. Махай се оттука и да не съм видял повече омразното ти лице.

– Недей така! Ти си наистина малкият ми син, когото носех в гората! – извика тя, падна на колене и протегна ръце към него. – Разбойниците те откраднаха от мене и те оставиха да умреш – зашепна тя, – но аз те познах, познах и белезите, наметката от златоткан плат и кехлибарената огърлица. Моля ти се, ела с мен, защото съм обиколила целия свят да те търся. Ела с мен, синко, защото имам нужда от твоята обич.

Ала звездното дете не се помръдна от място и затвори вратите на сърцето си за нея. Вътре се чуваше само горестният плач на жената.

И най-после то ѝ заговори и гласът му бе груб и рязък.

– Ако си наистина моя майка – каза, – по-добре щеше да е да си стоиш в къщи, а не да идваш тука и да ме посрамваш. Аз мислех, че съм дете на звезда, а не на просякиня, както ми казваш. Махай се оттука и да не съм те видял повече!

– Тежко ми, сине! – изплака тя. – Няма ли да ме целунеш, преди да си отида? Толкова съм страдала, докато те намеря!

– Не – рече звездното дете, – ти си гадна на вид и по-скоро бих целунал пепелянка или жаба, отколкото теб.

Тогава жената се вдигна и си отиде в гората с горчиво ридание, а звездното дете се увери, че си е отишла, зарадва се и изтича обратно при другарчетата си, за да играе с тях.

Но когато го видяха да идва, те му се присмяха и рекоха:

– Ами че ти си гадно като жаба и гнусно като пепелянка. Махай се

оттука, не искаме да играеш с нас! – И го изпъдиха от градината.

А звездното дете се навъси и си каза:

„Какво ми разправят те? Ще отида при кладенеца и ще погледна в него и той ще ми каже колко съм хубав.“

То отиде при кладенеца и погледна в него, но – какво да види! – лицето му бе жабешко лице, а снагата му бе люспеста като на пепелянка. И то се хвърли на тревата, зариди и си каза:

„Сигурно това ме е сполетяло заради греха ми.

Защото се отрекох от майка си и я пропъдих, и бях горделив и жесток с нея. Ще тръгна да я търся из целия свят и няма да се спра, докато не я намеря.“

А при него дойде малката дъщеричка на дърваря, сложи ръка на рамото му и каза:

– Какво значение има, че си загубил хубостта си? Остани при нас и аз няма да ти се подигравам.

Но момчето ѝ каза:

– Не, аз бях жесток към майка си и това нещастие ме сполетя за наказание. Трябва да се махна оттука и да обикалям света, докато я намеря, и тя ми даде прошката си.

Тогава то се втурна в гората и завика майка си да дойде при него, но отговор нямаше. Цял ден я вика то, а когато слънцето залезе, легна да спи на ложе от листа и птичките, и животните бягаха от него, понеже помпеха жестокостта му. То беше съвсем само, ако не броим жабата, която го гледаше, и бавната пепелянка, която пропълзля край него.

А сутринта стана, набра малко горчиви плодове от дърветата, изяде ги и с горчиви сълзи пое по пътя си из безкрайната гора. И всички, които срещаше, разпитваше дали не са видели майка му.

То каза на къртицата:

– Ти можеш да се провираш под земята. Каж ми, там ли е майка ми?

А къртицата отговори:

– Ти ми избодете очите. Откъде да знам?

То каза на сипката:

– Ти можеш да летиш над върховете на високите дървета и да гледаш целия свят. Каж ми, можеш ли да видиш майка ми?

А сипката отговори:

– Ти ми подряза крилата за свое удоволствие. Как мога да летя?

На малката катеричка, която живееше в елата и беше самотна, то каза:

– Къде е майка ми?

А катеричката отговори:

– Ти уби моята майка. Да не би сега да търсиш своята, за да я убиеш и нея?

И звездното дете заплака и обори глава, и поиска прошка от божите твари, и се запъти нататък през гората да търси просякинята. И на третия ден стигна до другия ѝ край и слезе в равнината.

Когато минаваше през селата, децата му се присмиваха и го замерваха с камъни, а селяните не му даваха да спи дори в хамбарите, за да не замърси натрупаното там зърно, толкова гнусно беше то наглед, и ратите го пъдеха и никой нямаше милост към него. Никъде не можа да чуе за просякинята, която му беше майка, макар цели три години да обикаля света и често му се сторваше, че я вижда на пътя пред себе си, и тогава я викаше и тичаше подире ѝ, докато острите кремъци разкърваха краката му. Но все не можеше да я настигне, а тия, които живееха край пътя, казваха, че не са виждали жена като нея, и се присмиваха на скръбта му.

Цели три години скита то и нямаше по света нито обич, нито нежност, нито милост за него, и светът беше такъв, какъвто го беше направило за себе си в дните на своето голямо възгордяване.

И една вечер стигна пред портата на силно укрепен град на речен бряг и както беше уморено, с набити нозе, запъти се да влезе в него. Но войниците, които стояха на стража преградиха входа с алебардите си и грубо го запитаха:

– Каква работа имаш в града?

– Търся майка си – отговори детето – и ви моля да ме пуснете да мина, защото може да е в тоя град.

Но те му се присмяха, един от тях заклати черната си брада, сложи щита си на земята и извика:

– Майка ти няма да се зарадва, ако те види, защото си по-гадно от блатната жаба и от пепелянката, която пълзи в мочура. Махни се! Махни се! Майка ти не живее в тоя град.

А друг, който държеше жълт пряпорец в ръка, му каза:

– Коя е майка ти и защо я търсиш?

И то отговори:

– Майка ми е просякиня също като мене; аз се държах лошо към нея и ви моля да ме пуснете, та ако живее в тоя град, да ми даде прошка.

Но те не го пускаха и го мушкаха с копията си.

И когато се обърна разплакано да си върви, един човек, чиято броня бе украсена с позлатени цветя, а на шлема имаше легнал лъв с криле,

се приближи и попита войниците кой е тоя, дето иска да влезе. А те му казаха:

– Едно просяче, дете на просякиня, и ние го пропъдихме.

– Оставете го – извика той със смях, – ще го продадем като роб и ще вземем за него колкото струва една паница сладко вино.

А един старец със злобно лице, който минаваше наблизко се обади и каза:

– Аз ще ви платя толкова.

И когато плати парите, хвана звездното дете за ръка и го въведе в града.

И след като минаха през много улици, стигнаха до една стена с вратичка, закрита от нарово дърво. И старецът допря вратата с пръстен, изрязан от яспис, и тя се отвори, и те слязоха по пет стъпала от пиринч в градина, пълна с черни макове и зелени гърнета от печена глина. И тогава старецът извади от чалмата си шарена копринена кърпа, върза с нея очите на звездното дете и го подкара пред себе си. А когато свали кърпата от очите му, звездното дете се видя в тъмница, осветена с фенер от рог.

И старецът сложи пред него малко мухлясал хляб на дъсчица и каза: „Яж!“, и малко възсолена вода и каза: „Пий!“, и когато то се наяде и напи, старецът излезе, заключи вратата подире си и сложи желязна верига.

А на другото утро старецът, който бе най-изкусният магьосник в Либия и беше изучил изкуството си от друг магьосник, който живял в гробниците край Нил, влезе при него, намръщи му се и каза:

– В една гора близо до портата на тоя град от неверници има три жълтици. Едната е от бяло злато, другата е от жълто злато, а златото на третата е червено. Днес ще ми донесеш жълтицата от бяло злато, а ако не я донесеш, ще ти ударя сто камшика. Махай се по-бързо и по залез слънце ще те чакам пред вратата на градината. Гледай да донесеш бялото злато, иначе зло ще те сполети, защото си мой роб и съм платил за тебе колкото струва една паница сладко вино.

И върза очите на звездното дете с шарената копринена кърпа, преведе го през къщата и през градината с маковете и нагоре по петте пиринчени стъпала. И след като отвори вратичката с пръстена си, пусна го на улицата.

И звездното дете излезе през портата на града и стигна до гората, за която му беше казал магьосникът.

Тая гора изглеждаше много хубава отсрани и сякаш беше пълна с

пеещи птички и дъхави цветя, и звездното дете навлезе в нея с радост. Ала в красотата ѝ имаше малко изгода за него, защото където и да отиваше, остри шипки и бодили израстваха от земята и го заобикаляха и люта коприва го жилеше, и тръни го бодяха с иглите си, тъй че се видя в тежка беда. Никъде не можа да намери и жълтицата от бяло злато, за която му беше говорил магьосникът, макар да я търси от сутрин до пладне и от пладне до залез слънце. А по залез слънце се запъти към дома, горчиво разплакано, понеже знаеше какво го очаква.

Но когато стигна края на гората, чу от един гъстак някой да вика от болка. Детето забрави собствената си мъка, изтича обратно и видя едно зайче, хванало се в капан.

Звездното дете се съжали над него, освободи го и му каза:

– Самият аз съм само роб, но въпреки това мога да ти върна свободата.

А зайчето му отговори и каза:

– Вярно е, че ми върна свободата, но какво ще ти дам аз в замяна?

А звездното дете му каза:

Аз търся жълтица от бяло злато и никъде не мога да я намеря, а ако не я занеса на господаря си, той ще ме бие.

– Ела с мене – каза зайчето – и аз ще те заведа при нея, защото зная къде е скрита и с каква цел.

Тогава звездното дете отиде със зайчето и – о, чудо! – в цепнатината на голям дъб блестеше жълтицата от бяло злато, която търсеше. И то се изпълни с радост, и я грабна, и каза на зайчето:

– За услугата, която ти сторих, ти ме възнагради многократно, а за моята добрина се отплащаш със сто пъти по-голяма добрина.

– Не е тъй – отговори зайчето, – както ти постъпи спрямо мене, така и аз постъпих спрямо тебе. – И бързо избяга, а звездното дете се запъти към града.

Пред портата на града седеше прокажен. На лицето му беше дръпнатата качулка от сиво платно и през два прореза очите блестяха като червени въглени. И когато видя приближаващото се звездно дете, зачука по дървената си паница и задрънка звънчето си, и го повика и му каза:

– Дай ми някоя пара, иначе ще умра от глад. Изхвърлиха ме от града и няма кой да ме съжали.

– Уви! – възкликна звездното дете. – Аз имам само една пара и ако не я занеса на господаря си, той ще ме бие, защото съм негов роб.

Но прокаженият му се моли и го предумва, докато звездното дете го съжали и му даде жълтицата от бяло злато.

А когато се върна при къщата на магьосника, магьосникът му отвори, въведе го и го попита:

– Носиш ли жълтицата от бяло злато? Звездното дете отговори:

– Не я нося.

Тогава магьосникът се нахвърли отгоре му и го наби и сложи пред него празна дъсчица за хляб и рече: „Яж!“, и празна чаша и рече „Пий!“ и го хвърли пак в тъмницата.

И на другото утро магьосникът дойде при него и каза:

– Ако днес не ми донесеш жълтицата от жълто злато, ще те задържа завинаги като мой роб и ще ти ударя триста камшика.

Звездното дете отиде в гората и цял ден търси жълтицата от жълто злато, но никъде не можа да я намери. И по залез слънце седна и заплака, и както плачеше, при него дойде зайчето, което бе освободил от капана.

И зайчето му каза:

– Защо плачеш! И какво търсиш в гората?

А звездното дете отговори:

– Търся жълтица от жълто злато, която е скрита тука, и ако не я намеря, моят господар ще ме бие и ще ме задържи завинаги за свой роб.

– Върви след мене – извика зайчето и се втурна тичешком през гората, докато стигна до един вир. И на дъното на вира лежеше жълтицата от жълто злато.

– Как да ти се отблагодаря? – каза звездното дете. – За втори път вече ми се притичваш на помощ.

– Не е така, защото ти пръв ме съжали – каза зайчето и бързо избяга.

А звездното дете взе жълтицата от жълто злато, сложи я в кесията си и забърза към града. Но прокаженият го видя да идва, изтича да го пресрещне, коленичи и завика:

– Дай ми някоя пара или ще умра от глад! А звездното дете му каза:

– Аз имам само една жълтица от жълто злато и ако не я занеса на господаря си, ще ме бие и ще ме задържи за свой роб.

Но прокаженият го умоляваше така горещо, че звездното дете го съжали и му даде жълтицата от жълто злато.

А когато стигна при къщата на магьосника, магьосникът му отвори, въведе го и го попита:

– Носиш ли жълтицата от жълто злато?

Звездното дете му каза:

– Не я нося.

Тогава магьосникът се нахвърли отгоре му и го наби, и го окова с верига, и го хвърли пак в тъмницата.

И на другото утро магьосникът дойде при него и каза:

– Ако днес ми донесеш жълтицата от червено злато, ще те пусна на свобода, но ако не я донесеш, ще те убия.

Звездното дете отиде в гората и търси цял ден жълтицата от червено злато, но никъде не можа да я намери. И привечер седна и заплака, и както плачеше, при него дойде зайчето.

И зайчето му каза:

– Жълтицата от червено злато, която търсиш, е в пещерата зад гърба ти. Не плачи повече, а се радвай.

– Как да те възнаградя? – извика звездното дете. – Вече трети път ми се притичваш на помощ.

– Не е така, защото ти пръв ме съжали – каза зайчето и бързо избяга.

А звездното дете влезе в пещерата и в най-отдалечения ѝ ъгъл намери жълтицата от червено злато. Тогаво то я сложи в кесията си и забърза към града. А прокаженият, като го видя да идва, застана посред пътя, завика и му каза:

– Дай ми жълтицата от червено злато или ще умра!

И звездното дете го съжали пак, даде му жълтицата от червено злато и каза:

– Твоята нужда е по-голяма от моята.

Въпреки това сърцето му се сви, защото знаеше каква зла съдба го чака.

Но – о, чудо! – когато мина през градската порта, стражите се прекланяха доземи с думите: „Колко хубав е нашият господар!“, а тълпа градски жители вървеше подире му и викаше: „Няма по-хубав в целия свят!“ Звездното дете се разплака и си каза: „Те ме подиграват и се смеят на нещастieto ми.“ А навалицата около него бе толкова голяма, че то се обърка из улиците и най-сетне се намери сред голям площад, където беше дворецът на царя.

И портата на двореца се отвори, и свещениците и висшите сановници на града изтичаха да го посрещнат, и паднаха по лице пред него и казаха:

– Ти си нашият господар, когото чакахме, и син на нашия цар.

А звездното дете им отговори и каза:

– Не съм никакъв син на цар, а дете на бедна просякиня. И защо казвате, че съм хубав, когато зная, че съм отвратителен.

Товага тоя, чиято броня беше украсена с позлатени цветя, а на шлема си имаше легнал лъв с криле, вдигна един щит и извика:

– Защо, господарю, казваш, че не си хубав?

Звездното дете погледна и – о, чудо! – лицето му беше пак такава, както преди, и хубостта му се беше възвърнала, а в очите си видя нещо, което по-рано не беше виждало.

А свещениците и висшите сановници, коленичили, казаха:

– Било е предречено в стари времена, че на днешния ден трябва да дойде тоя, който ще ни управлява. Нека нашият господар вземе тая корона и тоя скипър и стане наш справедлив и милосърден цар.

Но то им отвърна.

– Аз не съм достоен за това, защото се отрекох от майка си, която ме е родила. Не мога да намеря покой, докато не я открия и не получа прошката ѝ. Пуснете ме да си отида, аз трябва да скитам по света, не мога да се бавя тука, макар да ми поднасяте корона и скипър.

Както говореше, то извърна лице към улицата, която водеше за градската порта, и – о, чудо! – сред тълпата, зашумяла около войниците, видя просякинята, която бе негова майка, а до нея стоеше прокаженият, който беше седял край пътя.

Вик на радост се изтръгна от устата му и то изтича натам, коленичи, зацелува раните по краката на майка си и ги обля със сълзи, сведе глава в праха и с ридания на човек, чието сърце ще се пръсне, каза:

– Майко, аз се отрекох от тебе в часа на моето възгордяване. Ти ме приеми в часа на моето смирение. Майко, аз те посрещнах с омраза. Ти ме посрещни с обич! Майко, аз те отблъснах. Вземи детето си сега!

Но просякинята не промълви нито дума. Момчето протегна ръце, прегърна белите нозе на прокажения и му каза:

– Три пъти ти дарих милосърдието си. Помоли майка ми да проговори!

Но прокаженият не промълви нито дума. И то зариди отново и каза:

– Майко, мъката ми е по-голяма, отколкото мога да понеса! Дай ми прошката си и ме пусни да се върна в гората.

Товага просякинята сложи ръка на главата му и каза:

– Стани!

И прокаженият сложи ръка на главата му и каза:

– Стани!

И то се изправи на крака и ги погледна, и – о, чудо! – те бяха царят и царицата! И царицата каза:

– Това е баща ти, комуто се притече на помощ.

А царят каза:

– Това е майка ти, чиито крака уми със сълзите си.

И те го прегърнаха и целунаха и го заведоха в двореца, и го облякоха с хубави дрехи, и му сложиха корона на главата и скипър в ръката, и в града до брега на реката то царува и бе негов господар. С голямо правосъдие и милост се отнасяше към всички, злия магьосник пропъди, на дърваря и жена му изпрати богати дарове, а на децата им въздаде почести. Не допускаше никой да бъде жесток към птица или звяр, а учеше на обич, нежност и милосърдие, на бедните даваше хляб, на голите даваше дрехи и в страната имаше мир и благоденствие.

И въпреки всичко не царува дълго. Толкова голяма е била мъката му и толкова жесток огънят на неговото изпитание, че само след три години умря. А тоя, който дойде след него, бе безсърдечен властелин.

КРАЙ

© Оскар Уайлд
© 1977 Сидер Флорин, превод от английски

Oscar Wilde
The Star-Child

Източник: <http://bezmonitor.com>
Сканиране и разпознаване: Тони
Профиздат – София, 1977

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2016>]